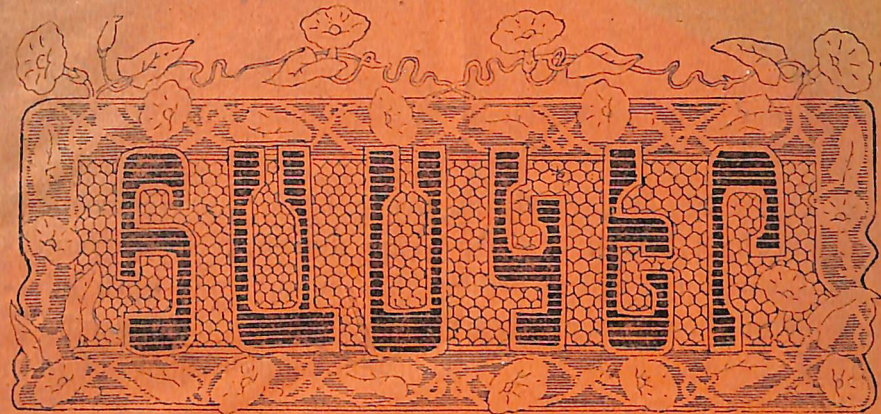

4594

Բաղդաճ ԺԳԵՐ
1913 թվի աշուկերից

„ՆԻԷՐ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԻՆ“

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՄՍԱԳԻՐ

— ՃՈՆ ՅԱԻԵԼԻԱՍՅԱՆԻՈՎ, —

ԲԱՅԻԱԾ Է 1914 ԹԻԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

«ՀԱՍԿԵՐԸ» թեակովսել է իր գոյութեան ինններորդ տարին: Նախորդ տարիներ ի գործունէութեան արդիւնքները դրւած են հայ մանկական գրականութիւնը սիրողների առջեւ:

«ՀԱՍԿԵՐԻ» համարներից է, որ լիաբուն փառածիններ են անում հայերէնի նորագոյն դասագրքեր:

«ՀԱՍԿԵՐԻ» նիւթերն են զխառնապէս, որ ձայնագրւում են, բեմ են հանում մանկական ցերեկոյթներին եւ երեկոյթներին:

«ՀԱՍԿԵՐԻ» հրատարակութիւններն են առաւելապէս, որ ամբողջովին հիւրընկալւում են դպրոցական աւակների կան գրադարաններում:

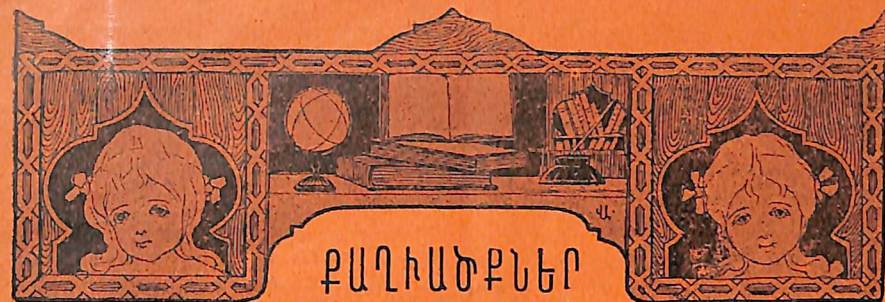
Այսուհետեւ էլ խմբագրական կազմը անւեղ հետեւելու է իր նախկին ուղղութեանը եւ սկզբնական նպատակներին եւ կը շարունակի՝

ա) ներենչել մանուկ ընթերցողներին վսեմ ձգտումներ, արժարժեքով նրանց մէջ սէր դէպի մարդն եւ դէպի հայրենի միջավայրը, բ) սալ նրանց նիւս հասկացողութիւն բնութեան եւ մարդու մասին, գ) զարգացնել նրանց հաշակը եւ դ) ուրախութիւն եւ աշխուժ մտքնել մանկական կեանքի մէջ:

Այսուհետեւ էլ «ՆՆԷՐ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԻՆ» հրատարակչական ընկերութիւնը, որը իր վրա է վերցրել անցեալ տարւանից «ՀԱՍԿԵՐԻ» հրատարակութիւնը, աշխատելու է «ՀԱՍԿԵՐԻ» շուրջը խմբել մեր մանկական գրականութեան լաւագոյն ուժերն եւ հմուտ մանկավարժներին ու բարեխաղ «ՀԱՍԿԵՐԻ» բոլոր բաժինները:

Բաց անելով «ՀԱՍԿԵՐԻ» 1914 թի բաժանորդագրութիւնը՝ դիմում ենք հայ գիտակից ծնողների եւ պարտանանաչ ուսուցիչների աջակցութեանը եւ յիշոյս ենք որ նրանք ոչ միայն կը շարունակեն իրենց գաւակներին եւ աշակերտներին բաժանորդագրել «ՀԱՍԿԵՐԻՆ», այլ եւ կը տարածեն «ՀԱՍԿԵՐԸ» իրենց մեծաւորների եւ ծանօթների օրհանում:

«ՀԱՍԿԵՐԻ» խմբագրութիւն

ԲԱՂԻԱԾՔՆԵՐ

1913 ԹԻԻ «ՀԱՍԿԵՐԻՑ»

ԺԱՂԻԿՆԵՐԻ ԵՐԳԸ

Մեծ գոյն* ընկաւ, ձընհալն ընկաւ,
Հողը շնչեց, գեփուռն եկաւ...
ԱՐԵՎԸ.

—Այ աղբիւրներ, այ գետակներ,
սառցի ներքն քընամ էք դեռ.
դուրս եկէք, դուրս,
շուտ դէպի լուս...
ՋՐԵՐԸ.

—Վաւշ-վաւշ, վաւշ-վաւշ,
էս ինչքան ուշ...
Աղջիկ, աղջիկ, ծիւծաղիկներ,
քանի քընէք, վեր կացէք, վեր...
ԾԱՂԱԿՆԵՐԸ.

Բարե, բարե, կարմիր արե,
ան, ինչ լաւ է դէպի վերե—
ազանտ, լճոս, տանք,
կապոյտ, յըստակ...
ԱՐԵՎԸ.

—Սիրում էք ինձ...

ԾԱՂԱԿՆԵՐԸ.

—Ախ, էնպէս եմ սիրում, էնպէս,
էլ առանց քեզ չեմ ապրիլ ես...
—Ես քեզ հետ եմ ուր որ գընաս...
—Ես կը տխրեմ որ հեռանաս...
ԱՐԵՎԸ.

Ապա եթէ ձեզ համբուրեմ:
ԾԱՂԱԿՆԵՐԸ.
—Ես հաճոյքից կը կարմրեմ...
—Ես կը բուրեմ...
—Ես կը մարեմ...
ԱՂՋԻԿԸ.

էս ինչ անթիւ ծաղիկներ կան.
Ոսկի դեղին, կարմիր, դեղձան...
Բացել, լըցել, ծաղկել են վառ
ողջ ինձ համար, ողջ ինձ համար:

Յովն. Թումանեան

*) Մեղմ տաքութիւն:

ԺՏԻ ՀԱՐՄՆԻՔ

Ծիտիկները հարսնիք ունեն,
ճըզը՝ը-վըզը, ճըզը՝ը-վըզը.
պար են գալի, էլ քանի պար—
մէկի տեղից հարիւր, հազար:
—Թը՝ը՝ոռ, դէ թուք,
գնանք բերենք:

Հաւաքել են խնամիներ,
հարս ու փեսայ, սանամէրներ,
կեսուր, կեսար, տէգերկնիկ:
մենակ չը կայ քաւորկնիկ.—

Դ. Դեմիրճեան

ԿԻԿՈՍԻ ՄԱՀԸ

Հեֆիաթ

Մի աղքատ մարդ ու կնիկ են լինում, ունենում են երեք աղջիկ:

Մի օր հէրը աշխատելիս է լինում, ծարաւում է, մեծ աղջկանը ջուրն է ղրկում: Էս աղջիկը կուժն առնում է գնում է աղբիւրը: Աղբիւրի գլխին մի բարձր ծառ է լինում: Էս ծառը, որ տեսնում է՝ իրեն իրեն միտք է անում:

— Հիմի որ ես մարդի գնամ ու մի որդի ունենամ, անունն էլ դնենք Կիկոս: Կիկոսը դայ էս ծառին բարձրանայ ու վէր ընկնի, քարովը դիպչի, մեռնի...

Վայ Կիկոս ջան, վայ...

Աղջիկը տեղն ու տեղը ծառի տակին նստում է՝ սուգ անում...

«Գնացի մարդի,
ունեցայ որդի,
գըղակը պոպոզ,
անունը Կիկոս:
Վեր ելաւ ծառին,
ցած ընկաւ քարին...
Վայ Կիկոս ջան,
վայ որդի ջան...»

(Միջնակ աղջիկն է գնում, իմանում է քրոջ լաց ու կոծի պատճառը):

— Վայ Կիկոս ջան, վայ... — գոռում է միջնակ քուրը, նստում է քրոջ կողքին ու սկսում են միասին սուգ անել:

Հիմի պատիկ աղջիկն է գնում:

(իմանում է քույրերի լացի պատճառը):

— Վայ քու մօրքուրին, Կիկոս ջան... — Սա էլ է գլխին տալիս ու քույրերի կողքին նստում:

Մէրը սպասում է սպասում, ինքն է գնում, (իմանում է աղջիկների լացի պատճառը):

— Վայ քուռանայ քու տատի աչքերը, Կիկոս ջան... — զարկում է ծնկանը, սկսում է աղջիկների հետ սուգ անել:

Մեծ աղջիկը շարունակ միևնոյն է կրկնում:

«Գնացի մարդի,
ունեցայ որդի,
գըղակը պոպոզ,
անունը Կիկոս:
Վեր ելաւ ծառին,
ցած ընկաւ քարին...
Վայ Կիկոս ջան,
վայ որդի ջան...»

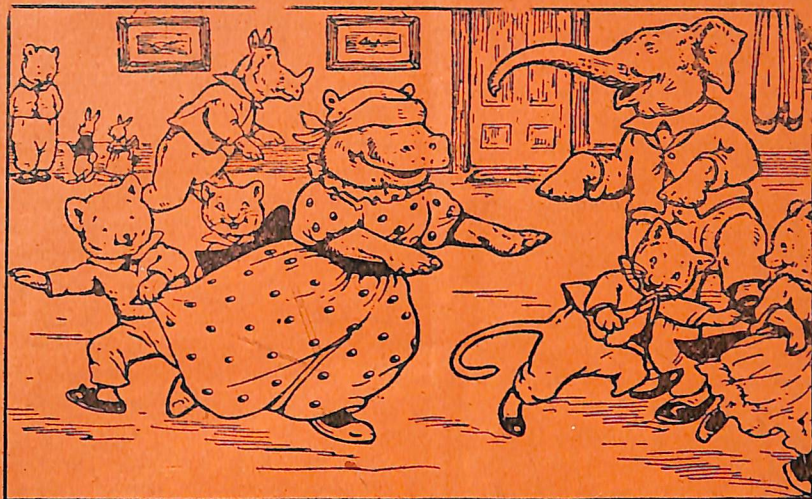
Գալիս է հէրը, (իմանում է նրանց լացի պատճառը):

Հայրը ասում է.

— Սյ յիմարներ, ի՞նչ էք նրսաել էստեղ ու սուգ անում... Վեր կացէք, եկէք գնանք մեր տունը, Կիկոսի քելիխը տանք:

Գալիս են՝ իրենց միակ եզը մօրթում, ժողովուրդ կանչում, ժամ ու պատարագ են անում, Կիկոսի քելիխն ուտեցնում, որ նոր հանգստանում:

Յովհ. Թումանեան

ԲԼՈՒԼ

Ես բլբուլ եմ,
մի բուն ունեմ,
Մի բուն ունեմ՝ սարին է:
Սիրտս բոց է,
սիրտս խոց է,
միջին լիքը արին է:
Ես մի բլբուլ,
սարի սմբուլ,
արին կերթայ իմ սրտից.
Վարդս քաղած,
թուփը դատարկ,
Խնչպէս չը լամ կարօտից:
Սիրտս կուլայ,
կը մղկտայ,
ցաւը թափեց թևերս.
Վարդս քաղած,
թուփը դատարկ,
էլ ռւմ ասեմ երգերս:
Աթ. Խնկոյեան

ԿԵՆՏԷ ՈՒ ԱՐԵՒ ԲԱԼԻԿ

Մի ուռնու տակ մի ջահէլ այրի կին էր նստել: Լացքն արել էր ու ափին փռել. իր մանկանը ղրել էր ծնկին: Զուրն էր հոսում, մայրն էր խօսում.

Ծիւ, ծիւ, ծիւծիւ,
ծիւ-ծիւ ոսկիս կը ցոլայ.
Էն արևին շող կը տայ,
էն ծաղկանցը ցօղ կը տայ.
Էն ծառերին թև կը տայ.
ալար-դալար կանեբուլ,
կոտրած սրտիս սիւն կը տայ.
էսպէս անուշ երեխայ,
սէր ու ծիծաղ շաղ կը տայ:
Կանաչ դաշտի բուրվառն է,
կարմիր վարդի հոտ կը տայ:
Աթ. Խնկոյեան

○○○○○○○○

Ծովինար-բաշենց Զարմիկը մի շատ կտրին տղայ էր: Հենց որ սկսեց հայերի ու թուրքերի մէջ կռիւը, էլ տանը չէր նստում. նա շարունակ դիրքերումն էր...

Վայրենացած հայ ամբոխը թափւել էր թուրքաց տները: Թաւանով, կողոպուտով արբեցած մարդիկ կրում, կրում էին անվիրջ թուրքաց տներից զանազան իրեր...

Զարմիկը սարսափով լսեց որ մօլլա Իմամ Դուլլի տունն էլ կողոպուտել է: Կողոպտիչներից մէկը պատմում էր:

— Հիմի մօլլի տունը հէնց պլուկած է, որ մի հատ լակ ձուռն ինչ է — էն էլ չէք գտնիլ: Հա, մի բան կայ դեռ. մի չորս-հինգ ամսական աղջիկ խօխա: Ոնց երեւում ա, մոռացել են, թողել ու փախել: Էն է հրէ խեղճը կատել ձագի պէս կլաւում ա:

Մօլլին ու մօլլենց տունը Զարմիկը լաւ ճանաչում էր. մօլլի թոռներից շատ մտերիմ էր իր հասակակից Արբաս-Ալի հետ:

«Սեղճ մօլլենց Արբաս-Ալի, նա էլ փախած է հիմի, — մտածեց Զարմիկը. — Նրանց խօխէն որ էստեղ մեռնի, թնց լաց կըլի նա էն վախտը, ճնց...»

Էլ երկար չը մտածեց Զարմիկը ու վճռաբար քայլեց դէպի մօլլենց տունը:

Գնդակները սուլում էին ամեն կողմից, հետեակ ու ձիաւոր խմբերը շարժւում էին դէս ու դէն. Զարմիկը ճանապարհեց ամենախրթին փողոցներով, վազելով, ցատկելով: Գնդակները վրտում

էին: Վերջապէս հասաւ մօլլենց դարպասին. դարպասն այրւում էր. ուշանալ չէր կարելի... Նա ներս նետեց այրող տախտակի վրայով, գնդակների տարափի տակով մօլլենց տուն... Սենեակներից մէկի յատակի վրա, աւերած տախտերի տախտակների արանքում, մի չարսաւի վրա ընկած էր մանուկը. հագիւ նւում էր. քաղցից ու լացից ուժասպառ էր եղել:

Զարմիկը շտապ-շտապ փաթաթեց մանուկին չարսաւի մէջ, գրկեց, պինդ սեղմեց կրծքին ու դուրս թռաւ... Գնդակները շարունակում էին թափւել... Պատերից քսւելով առաջ վազեց, տեղ տեղ գնում էր կուգէկուգ... Ճանապարհին մի կողոպտիչ քիչ մնաց աւարը ձեռքից խլէր. տեսնելով՝ որ չարսաւի մէջ մի երեխայ է, ուզեց հրդեհող տան կրակը նետել նրան: Զարմիկը դուրս պրծեցրեց խօխային...

Զարմիկի հերոսութիւնը հիացրել էր թաղեցիներին: Ծովինար-բաշուն բարի հեգնանքով ասողներ էին լինում.

— Աչքդ լոյս, Ծովինար-բաշի, էտ է քու Զարմիկն էլ ա թաւան բերիլ, հարստացրիլ քեզ:

Ծովինար-բաշին ժպտում էր ու ի պատասխան ասում.

— Լաւ է արել. բա խեղճ խօխէն էստեղ մեռնէր. Աստծու ստեղծած է, չէ. ինչ անենք որ թուրք է: Մատաղ գնամ իմ Զարմիկին:

Ստ. Տէր-Աւետիքեան

Ճ'ըմ-բօ, ցըմ-բօ
ց'ըմ-բը, ր-ըմ-բօ...
մամշ,
մամշ,
կուի մամշ...

Ճ'մ բը, ր-ըմ-բօ,
ցըմ-բը, ր-ըմ-բօ,—
կըռիւ կերթանք
քայլով մամշ...
Յ. Աղաբաբ

ԵՐԵՔ ԽՐԱՏ

(Պղնձե փաղափ գրոյցներից)

Իմաստուն էր Խիկարը. և նրա իմաստութեան համբաւը դուրս էր եկել Ալթուն թագաւորի պալատից ու հեռու տարածել:

Ամիրխասն էլ ուզեց Խիկարի իմաստութիւնը լսել և մի օր ներս մտաւ Խիկարի դարպասից:

Խիկարը պիտի գնար թագաւորի պալատը. նա լաւ համարեց հիւրին էլ հետը տանել: Բայց ասաւ.

— Քեզ կը տամ երեք խրատ. այս խրատները միտդ պահիր ու չես զղջայ.

«Տեղդ ճանաչիր, մի նստիլ վերև, որ հետզհետէ ներքև չը գնաս. ցած նստիր, որ բարձրանաս վերև:

«Մի մէջ ընկնիլ ուրիշի խօսակցութեանը և երբ քեզ հետ խօսեն, տասը լսիր, մէկը պատասխանիր:

«Մինչև քեզանից բան չուզեն, մէջ չընկնես ու չը տաս»:

Պալատ գնացին. խնջոյքն ըսկըսեց:

(Բայց Ամիրխասը երեք խրատն էլ մոռացաւ ու մեծ փորձանքի մէջ ընկաւ, այնպէս որ թագաւորը հրամայեց դահճին նրան սպանել):

Խիկարը գլուխ տւեց թագաւորին և ասաց.

— Տէր, արդարութեան պահպան: Լաւ է որ ամեն մի հրամանի վրա մի անգամ արև ծագի. գիշերւայ հրամանը լաւ է որ լուսով կատարւի:

Ու խնդրեց որ թոյլ տան՝ իր հիւրին տանի իր մօտ տուն, ու խոստացաւ նրա հետ չը խօսիլ մինչև վաղը, մինչև էլ ետ պալատ գալը:

Խիկարը իր խօսքը կատարեց: Բայց այնու ամենայնիւ կարողացաւ փրկել Ամիրխասին: Թէ ինչպէս փրկեց՝ կարդացէք «Հասկերի» յաւելած «ԵՐԵՔ ԽՐԱՏ» գրքոյկը:

Մարգար

ԻՄ ԱՂԽԱՐՏԻ ԳԵՐՈՒՆԸ

Ես իմ աշխարհի
գարունը կուզեմ,
զւարթ ու վսեմ,
գետակը փրփուր,
հաւերը կայտառ,
ծաղիկը պայծառ:

Էս օտար երկրի
գարունն է մօռյլ,
ծաղիկը անփայլ.
արևը կրակ,

գետակը տխուր,
թռչունները լուռ:
Մեր սիրուն ձորի
գեփիւնն է քնքուշ,
արևը անուշ...

Ա՛խ, իմ աշխարհի
գարնանն եմ կարօտ
անուշ ու հոտոտ...

Հ. Հայրապետեան

ՕՉՆ ՈՒ ԱՐԱԳԻԼԸ

Ամառ էր: Նախրապա՛ն Սարոն նկատեց որ մի թփից դուրս սողաց մի անագին սև օձ ու խոժոռած դէմքով սկսեց նրան նայել:

Զարհուրած Սարոն սկսեց փախչել, իսկ օձն ընկաւ ետևից: Սարսափելի էր...

...Հասնելով գետակին՝ Սարոն ինքն էլ չիմացաւ թէ ինչպէս անցաւ միւս ափը... Օձի սուլոցը այլ ևս չէր լսուում: Սարոն ետ նայեց. օձը չը կար, բայց գետակի միւս ափին մի թռչուն կարծես կուռւմ էր ինչ որ բանի հետ:

Դա մի արագիլ էր, նա կուռւմ էր մի սև օձի հետ, ձիշտ այն օձի հետ, որ քիչ առաջ իր յետևից էր ընկել:

Արագիլը յանկարծ վրա թռաւ, բռնեց օձի պոչից ու վեր սլացաւ: Երբ բաւականին բարձրացել էր, յանկարծ թողեց օձի պոչը. օձը ընկաւ գետափի ապառաժներից մէկի վրա և անշարժ մնաց տեղը: Սատկել էր: Արագիլը շտապով ցած իջաւ, կրկին բռնեց պոչից ու ծածկեց մօտակայ բլուրի ետևում:

Սարոն ազատ շունչ քաշեց,

բայց և այնպէս չը վստահացաւ անցնել գետակը:

Յակ. Ապրեսեան

ՉԱՆՉԱԽԸ

Երկու մեծ քար՝

Չաղացաքար,

գըռգըռոցով

դըռդըռոցով

մէկը վերից,

մէկը վարից

աղուն կաղան,

կը գոռգոռան. —

— ԳճՈՒ-ԳճՈՒ, ԲՐՈՒ-ՈՃՈՒ,

ԳճՈՒ-ԳճՈՒ, ԲՐՈՒ-ՈՃՈՒ...

Ինչ որ աղանք՝

մերն է բոլոր,

գառ-գօռ, ԲՐՈՒ-ՈՃՈՒ,

գառ-գօռ, ԲՐՈՒ-ՈՃՈՒ...

Չախչախն ընկած

վերի քարին՝

էտ գոռոցում,

գոռգոռոցում

չըխչըխկալի

ձէն է տալի

արագ-արագ՝ —

— Չէ, չէ,

ինչ որ աղաք՝

երկու ձեզ, մին՝ ինձ.

չէ, չէ,

ինչ որ աղաք՝

երկու ձեզ, մին՝ ինձ...

Յ. Աղաբար

ԳԻԺ ՀԻՆ ՏԱՐԻ

Յուսիկը մի փոքրիկ ձի ունէր, տասխանին քըռւմ է ձին, գնում մի հատ էլ գեղեցիկ փիսօ: Մի Նոր տարուն բերելու:

Օր նա նստեց ձիու վրա, առաւ Բայց դուրսը անյալէս ցուրտ փիսօին իր գիրկն և կանչեց. էր, որ Յուսիկը իսկոյն ներս

— Մայրիկ, մենք գնում ենք փախաւ իր ձիու ու փիսիկի հետ Նոր տարուն բերելու: Նոր տա-

և ասաւ բարկացած. րին որ դայ, էլ այնպէս ձիւն ու — Գիժ Հին տարի, սպասի՛ր, ցուրտ չի լինի. չէ՞, մայրիկ. Թող Նոր տարին գայ..

Ու չը սպասելով մայրիկի պա-

Յ. Ղարիբեան

ՋՐԻՆՆԻ ՄԱՀԸ

Մի լուծ եղն ունէինք, մէկի Երկու օր անցաւ, Շրւանը ոչ անունը՝ Ալւան, միւսինը՝ Շըր- խոտ է ուտում, ոչ ջուր է խը-

ւան: Իրար շատ նման, իրար մոռւմ... նա էլ հիւանդացաւ... շատ սիրով, հաւասար ուժով, — Եկէք, երեխէք, — ասաւ պա-

հաւասար խելքով: Երբէք իրա- պըս, — կամաց քշեցէք, տարէք է- րից անշատ չէին լինի: հեռու. Թող էստեղ սատկի, աչք-

Բայց երանի թէ չը գար էն ներս չը տեսնի... ցաւի տարին, ժանտախտի տա- Լալով քշեցի՜ք, շատ հեռու րին... տարանք...

Ալւանը հիւանդացաւ, մեր ամ- Առաւօտը երբ որ վեր կացանք, րողջ տունը սգի մէջ կորաւ: Չոր- Շրւանը պառկած էր սրահի ա-

րորդ օրը Ալւանը չը կար- ուա՞ ձիշտ նոյն տեղը, ձիշտ նոյն պառկած էր անշարժ, չարդախ դիրքով՝ որպէս Ալւանը:

Մեռնելիս էլ ուզեց ընկերոջ հետ նոյն տեղը մեռնել:

Շրւանը կանգնած բարձր բա- Սիմակ աւշում, լիզում էր նրան...

ՄԱՐԳԱՐԵՏԻ ԱՂԻԿ

Աւանդուքիւն

Հին ժամանակ հեռու Հնդկաստանում ապրում էր մի դեռատի կոյս՝ չքնաղ ու քնքոյշ, հագուստը սպիտակ, կրծքին դեղին փունջ:

Նրան կարելի էր տեսնել հիւժւած, մաշւած երեխաների, դալուկ, հիւանդ պատանիների, գերեզմանի դուռը հասած ծերունիների մօտ, նրանց հետ զգոյշ և անուշ խօսելիս:

Ամենազօր Աստուած Բրահման կոյսի գովքը լսեց ու ասաւ,

— Թող այդ կոյսը յաւիտեան ապրի և մխիթարի ցաւ ու վիշտ ունեցողներին:

Եւ կոյսը փոխարկւեց մի համեստ ծաղկի՝ մարգարտածաղկի. հագուստը՝ սպիտակ, սրտիկը՝ դեղին...

Այդ օրից նա դարձաւ սիրոյ և կարեկցութեան խորհրդանշան:

Յ. ք. Ստոիկեան

ՍՈՒՐԻԿԻ ՎԻՃՏԸ

Նախշուն աչքերը արցունքով լիքը տանից դուրս եկաւ փոքրիկ Սուրիկը:

Մօրքոյրը նրան դռանը տեսաւ.

— Էտ ուր ես գնում, խելօք ջան, ասաւ.

քեզ ով է ծեծել, ինչո՞ւ ես լալիս:

— Խնձոր եմ ուզում, նանը չի տալիս,

Մէջքիս խփում է թէ՛ գնա՞ կորի՛,

Մեր աանն, ասում է, ծառ կայ խնձորի—

Ու մեր Սուրիկը,

աչքերը լիքը

«Գնում եմ կորչեմ»... կանչում է լալիս,

«Իմ նանն», ասում է, «խնձոր չի տալիս»...

Գ. Մեսեան

ՅՕՂԻԿԻ ՎԵԽԸ

Փոքրիկ Յօղիկը սոսկում էր թէ ինչպէս էր մուրացկանը ու աղքատներին: Հայրիկն ու մայրուհին նա մօտեցաւ, րիկը նրան հասկացնում էին.

— Աղքատը փիս չէ. նա գալիս կանի հանդէպ սկսեց գննել նրա է հաց խնդրելու. նա քաղցած է: անատամ բերանը, նրա խճճած իսկ դու, Յօղիկ, նրան հաց կը խառն մօրուքը, ճղած արխամս, չէ:

Յօղիկը լուռ լսում էր: Բայց Ու մի զարմանալի լրջութիւն ու յետոյ նա յուզւած ու ցած ձայնով արտայայտւում էր.

— Հայրիկ, բա աղքատն էլ լաւ երբ մուրացկանը դանդաղ իջաւ է. նա փիս չէ, նա Յօղիկին չի աստիճաններով, աղջիկը կոնքեր տանի, նա քաղցած է, նա հանգիստ պատշգամբի ցանցի վեուզում, հմ:

Մի օր էլ, երբ աղախինը մի երկու թաթերով և այսպէս մնաց աման կերակուր և մի կտոր հաց անշարժ...

Դրաւ իրենց պատշգամբը բարձրացած մուրացկանի առաջ, Յօղիկը աչքերը չռած նայում էր

Ն. Գերասիմեան

Գ Ա Յ Լ Ը

Առակ

Գող աւազակ գայլի մէկին

չորած գտան գառան բկին.

նրան բռնած գիւղը տարան,

զլխին արին ժամ պատարադ

ու կարգացին աւետարան,

որ նա դառնայ խոտածարակ,

իրեն փոխէ,

ճանճ չը կոխէ:

Ամբողջ գիւղը ժամ, աղօթքի,

մէկ էլ գայլը ելաւ ոտքի.

— Է, շուտ արէք, ժամուր, ասաւ,

ոչխարն արդէն սարը անցաւ,

Աթ. Խնկոյեան

Յ Ա Ի Ե Լ Ի Ա Մ Ն Ե Ր

ՈՎԿԻՆՆԻ ԹԱԳԱՆՈՐԸ ՈՍԿԵՊՈՋԸ

Բնագիտական գրոյց

Այս յաւելածը պատմում է մի կէտորսի կեանքը և նկարագրում է ովկիանի թագաւորի, կէտի սովորութիւնները: Մի տաղանդաւոր գրոյց է բնագէտ Ռուբէն Դաքրիէլեանի:

ԿԱՊԻԿՆԵՐ

Բնագիտական գրոյց

Հեղինակը՝ օր. Սօֆիա Դալաշեանը հետաքրքրական ձևով նրկարագրում է կապիկների կազմածը, ապրելու եղանակը, նրանց սովորութիւնները՝ շաղկապւած նրանց կեանքի պայմաններին հետ:

○○○○○●○○○○○○○○○●○○○○○

ՆՈՐ ԸՆԿԵՐՈՒՅԻ

Մանկական պիես

Մանուկները մի լացարարի Մ. Բարայեան, որ լաւ ծանօթ աղջկան իրենց շրջանն են ընդունում և դարձնում են իրենց ընկերուհի: Սրտաշարժ և հրաշալի պիես է հեղինակը, ԴՍ.

Արեւելեան աւանդութիւն

Հաւատարիմ և ճշմարտախօս հովիւը՝ հիւրին տւած խօսքը կատարելու համար, մորթում է տիրոջ ամենասիրած ոչխարը՝ Սուկեպոլը: Առաւօտեան՝ գեռ տիրոջ գալուց առաջ, փորձում է որ և է սուտ հնարել, բայց միշտ անաշուք, Գ. Մեսեանի այս հեղինակութիւնը գեղեցիկ նկարագրում է՝ ինչպէս հովիւը ճգնում է սրտախօսութիւն սովորել և միշտ ինքն իր սուտը բաց է անում. վերջապէս ճակատը պարզ՝ կանգնում է տիրոջ առջև և միայն ճշմարտութիւնն է ասում:

Եւ ինչպէս չը հպարտանար տէրը իր այսպիսի ճշմարտախօս հովիւով:

„Ն Ի Է Ր Մ Ա Ն Ո Ւ Կ Ն Ե Ր Ի Ն“

ՀՐԱՏԱՐԱԿԶԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄԸ

Աբաղեան Յովս., Աբրահամեան Սօֆ., Լիսիցեան Ստ., Կուզանեան Աննա, Մեծբայեան Հ., Մնացականեան Մարգարիտ, Սերեբրակեան Մարիամ, Սերեբրակեան Նունէ, Ռոստոմեան Պետր.:

«ՀԱՍԿԵՐԻ» Խմբագրական կազմը

Աղաբաբ Յակ., Ապրեսեան Յակ., Գալաշեան Սօֆ., Դեմիրճեան Դեր., Զաւարեան-Յակոբեան Սօֆ., Թումանեան Յովհ., Լիանոզեան Կատ., Լիսիցեան Կատ., Լիսիցեան Ստ., Խնկոյեան Աթ., Յարութիւնեան Երան., Սարգսեան Նիկ., Տէն-Աւետիքեան Ստ., Տէր-Նիկողոսեան Շուշ., Քափանակեան Ստ.:

Խնդրում ենք թեմական (մինչեւ III դասար.), ծխական եւ այլ դպրոցների աշակերտներին եւ առհասարակ «ՀԱՍԿԵՐԻ» փոքրիկ ընթերցողներին մինչեւ 1914 թ. մայիսի վերջը ուղարկել «ՀԱՍԿԵՐԻ» խմբագրութեանը իրենց ԻՆՔՆՈՒՐՈՅՆ ոտամաւորները, պատմածքները, հեքիաթները, պիեսները եւ այլն, նաեւ նկարներն ու ծայնագրած երգերը: Որոնցից սուելի աջողները ընտրելով՝ խմբագրութիւնը լոյս կընծայի «ՀԱՍԿԵՐԻ» յատուկ մի համար:

4599

„ՆԻԷՐ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԻՆ“ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՍԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՅԻԱԾ Է 1914 Թ. ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հ Ա Ս Կ Ե Ր

(ԻՆՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ)

մանկական պատկերազարդ ամսագրի

մեծական աշխատակցությամբ ՅՈՎՀ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆԻ և ԱԹ. ԽԸՆԿՈՅԵԱՆԻ

- 1914 թ.ին «ՀԱՍԿԵՐԻ» ՅԱԻՆԼԻԱԾՆԵՐԸ լինելու են՝
- 1 ՇՔԵՂ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԳԻՐՔ ԱՄԵՆԱՓՈՔՐ ՀԱՍԱԿԻ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ,
- 2 ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՀԵՔԻԱԹ,
- 2 ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՊԱՄԻԱԾՔ,
- 1 ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԶՐՈՅՑ,
- 1 ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԱԻԱՆԴՈՒԹԻՒՆ,
- 4 ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՎԷՊԻԿՆԵՐ,
- 1 ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՊԻԷՍ

Բաժնեգրին է նախապահաժախտով

(յաւելւածներով)

Տարեկան 4 ռ.	Պարկադանում 4 ռ. 50 կ.
Ամսական — 35 կ.	Արտասահմանում 12 Ֆր.
Երբ ամսական 1 ռ.	1906 թ. յունւարից մինչև 1913 թ. մայիս 24 — 50 կ.
Կէս տարւան 2 ռ.	իսկ առանց յաւելւածների 1 ռ.
	Խմբագիր Աս. Լիսից

891.99
P-16

Խմբագրութեան հասցէն՝ Թիֆլիս, Սերգեյ Տիֆլիս, Редакция журнала „Аскеръ“. Tiflis (Caucase), Rédaction du journ. «Hasker».

Թիֆլիսում կարելի է գրել «Գիր» և «Գուտնդերգ», երևանում՝ Պետրոս Յովհաննիսեանի, իսկ Վրացիականում՝ Դէկարիանեանի գրախանութներում, նաև կայսրութեան ԲՈՂՈՐ ՓՈՍՏԱՆԵՐՈՒՄ:

0208/13

2013

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0008813

